

**A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.**

Indult BÉTSBŐL Kedden 13. Mártyiusban 1792.

Belső Tudósítások.

Minden Fels. Udv. Kantzelláriák, Dikasteriumok
Prézesseihez, egy egy maga tulajdon keze-irá-
sát küldötte most uralkodó F. I-ső Ferentz Királyunk,
mellyben azt jelentette, hogy valamint az egész Sz
Státusnak, ugy a' Státusban lévő minden Jobbá-
gyainak hasznokat munkálódván, és meg-sértetődé-
seket tellyes igyekezettel el-távoztatni kívánván,
jónak ítélte rendelni kegyelmesen, hogy ennekután-
na a' név nélkül bé-nyújtott (Denuntiáns) árulkodó
vagy vádló Levelek, mellyek a' leg-ártatlanabb
embert is gyakran hamissan meg-sérthetnék, bé ne-
vétessenek és semminek tartassanak. Ha pedig va-
laki valakit, vagy más valamely dolgot annak ren-
des idejében *denuntálni* kíván, melly *Denuntiáció*
X vagy

vagy a' Státusnak, vagy másoknak hasznokra szolgálhatna, tehát az illyen a' maga vádló Levele alá nevét, lakó helyét, Hivatalát és Rangját-is fel tenni tartozzék; hogy így a' dolognak utánna lehessen járni, és senki méltatlanul ne sértegettesék.

A' Felséges Király már egy néhány Ministeri Conferentiákat tartatottnak lenni mondatik; de még eddig terhes bajai között közönséges Audentiát nem adván, a' fel-irtaknak száma már tsak nem 700-ra mégyen. — A' nép egy felől el-vezített Attyát fáj-lalja, más felől esmeretes kegyelmességü Urának örvend, és tellyes boldogságát ennek egéségében és életében helyhez teti, és mindenek azt tudakoz-zák egymástól: mikor lesz már az Auszriai *Ho-magium* le-tétel napja? mikor a' *Magyar, Tseh és Frankfurti* Koronázások? Az elsőről közönségesen azt tartják, hogy ezen hónapnak 27-dikére kemé-nyen meg-vólna határozva; és a' *Magyar's Tseh* Koronázás-is még a' gyász ruhában fognának azért meg-esni, hogy a' Nemesi Rendnek terhes költsége annál inkább el-távoztathassék.

A' Bétsben mulatozó Török Minister és Követ, tsak hamar néhai Felséges Urunknak szomorú halála után következő értelmü Török írású Levelét küldötte Udvari Titoknak és Tanáts Stürmer Urhoz:

Jó-akaró Kedves Barátom Stürmer!

Ezen, a' fényes Portához intézett, ide rekesz-tett irásomat olly kéréssel küldöm az Urhoz, hogy azt az én, *Konstántzinápolyi Tanáts Testa* Ur Ba-rátom által a' *Rájsz Effendi* Ur ö Exc. ja kezéhez szolgáltatni ne sajnálja. Kérem az Urat, hogy szi-ves tiszteletem mellett *Kaunitz* és *Kollerédó* Hertze-geknek jelentse, hogy én-is az ő szivbéli szomorú-ságoknak részese vagyok. Esmeretlen a' szokás előttem, és mihez kellene magamat ezen környülállá-sokban szabnam nem tudom — és ha valyon illendő lenne-é hogy a' Tolmátsomat némelly főbb Tiszt-jeimmel edgyütt ő Fő Hertzsegekhez küldjem —

avagy

avagy csak az Urnak, ki nékem az Udvar részéről mellém adatott, el-intézésétől várjak. Biztat az Ur joságában vetett reménység, hogy ezt énnékem egy Czédulája által tudtomra adni el-nem mulatja, mi tévő légyek. Egyéb aránt tanubizonyságom nékem az Isten, hogy az ő Tsászári Királyi Felsége drága és tilzteletre méltó tulajdonságai engemet egészízen meg-igéztek (bájoltak), és a' bánattól szintén úgy el-vagyok foglaltatva, valamint az Ur. De mit tsinállyon az Ember? a' halál ellen nints semmi eszköz. Sem gazdag, sem szegény, Királyok, sem Alattvalók, sem Öregek, sem Ifjak, sem nagyok, sem kitsinek el-nem kerülhetik az ő kaszáját. Mit használ osztán minden sirás, és jajgatás? Minden Vallásban a' Mindenható az, a' ki életet ad az Embernek, 's halált botsát reája; és az örök időtől fogva meg-határozott idő, egy órával se jő később, vagy hamarább. — Egy szóval: az Isten, Ura az életnek, és a' halálnak. Adjon a' Mindenható az Özvegynek hozszú élet; 's a' Trónusba-ülővel tselekedje, hogy az, a' maga Fels. Attyának hasznos, és ditső nyomdokiba léphessen; szerentsével, és ditsőséggel nagy mértékben környül-vétesen; és ditséretre méltó tselekedeteket kövessen-el.

Kérem az Urat, illy móddal, az én képeben 's nevemben, a' minden Ministerek Attyát *H. Kautnitzot*, *H. Kollorédot*, és egyzersmind *B. Horix*, *Spielman*, és a' Ministeriumnak más fő személlyeit is az én indulatom eránt, e' szerint bizonyosokká tenni sajnállya.

El-küldötte hát a' Bétsben lévő Török Követ a' maga Levelét a' Konstantzinápolyi Udvarhoz, melyben *F. Urunknak* halálát jelentvén, várja a' további rendelést, és az ujj Királyhoz 's Tsászárhoz küldendő Leveléit a' Portának. — A' Berli-ni Török Követ *Asmi Akhmet Effendi* Febr. 24-dikén Erdélyben *Szebenbe* érkezett, és liet vizsgál-felé.

A' külső Auszriai szélekre és Belgium-felé mozdított 's ki rendelt Sergek' meg-állásáról semmi tudósítást még eddig nem vettünk, sőt inkább közönséges Levelekből olvashatjuk, hogy Májor *Bránovitzky*, ki a' közelebb múlt Török Háboruban egy Szabad serget vezérel vala, és magát vitézül viselte, parantsolatot és költséget nyert volna, hogy egy Szabad-serget állítván, és ezt a' *Mikhálovits* Szabad Sergével egyesítvén, Belgium felé mozduljon. — Az *Olmützi* Komendáns Báró *Schröder* Ur-is *Laxenburgba* megyen Komendánsnak, mint hogy B. *Bender* Brüzsze marad A. B. Generál Komendánsnak.

A' Muzka Tábornak az a' rendelése, hogy April. 11-dikére minden szabadsággal lévő fegyvereseit vizsgálja. — Német Országának sok fegyveresei vagynak már talpon — mit szüljön a' következő idő — ez után tudjuk!!

Buda 9. Mártz. — Ezen hónapnak 6-dikán a' mi Országunk Vezére Feldmarsal H. *Koburg*, az itt lévő Generálítségot, minden Stab Tiszteket, az itt lévő Generál Komandónak minden Tisztviselőit öfzve gyűjtetvén, most uralkodó Fels. Fejedelmünk I-ső *Ferentz* hivségére meg-esküvének, és más nap az ott fekvő Katonáság-is ezt tselekvé.

Fegyver-tármester H. *Hohenlohé*, az Ország Birája Gróf *Zitsi* Ur ő Excja, 's mások-is vagynak most Bétsben az Uraságok közzül.

Tegnap az a' szomorú hír forog vala némelyeknek szájokban, hogy az Auszr. Belgiumi Kormányozó Fő Hertzeg Alsószony *Mária Kristina*, és Feldmarsal B. *Bender* meg haláloztanak volna — de ezt mi egy átaljában nem hiszszük, és tsak úgy említjük itt, mint nem lehetetlen dolgot, nem mint meg lettet. — A' Pruszszus Királyról-is ujj hírek érkeztenek; de minthogy nagyon ujjak, és nem bizonyosok, várakozni kívánunk velek.

Midőn a' Bétsi Török Követnek fülébe érkezett volna Fels. II-dik *Leopold* Királyunk' halála, azon inált vala, hogy a' nálla őrizeten lévő katonák számát

számát szaporítsák — és maga-is egy néhány pislolyokat kezdé tölteni, a' maga védelmére. Konstantzinápolyban mindenkor öldöklések és fosztások szoktanak esni az Uralkodónak halálával és változásával — 's a' mi Követünk itt-is azt gondolta, hogy Konstantzinápolyban vagyon — midőn látja most, hogy az Uralkodónak változásával itt nálunk a' szomorú gyásznál egyéb lárma éppen nem esik, nem tud a' Keresztények tsendes szokásán és jó rendtartásán eleget bámúlni.

Apró Jegyzések.

Az Udvarnak azon részibe költözött Felsőges Királyunk, melyben a' meg-bóldogúlt II-dik *Josef* lakozott. — Minthogy még sokan vagynak olyanok-is Audentziára felírva, kik még meg-bóldogúlt Fejedelmünk II-dik *Leopold* alatt irattattanak vala fel, tehát mig ezeknek Audentziájok lészzen addig nem — de annakutánna, a' mint beszélik, olyan formálog lenne az *Audentzia*, mint II-dik *Josef* Királyunk idejében, hogy akárkinek, és akár-melly időben szabad lenne ő Felsőge eleibe magát bejelenteni.

Erdélyben Kormányshék béli Tanátsos *Ahlefeld* Ur a' maga kérésére *Pensjora* botsáttatott. — — Székely Húszár Kapitány Gr. *Teleky* Tamás Ur a' Gróf *Kornis* Ur Kisasszonyát vette Feleségül. — Az öreg Báró *Bánfi* Péterné Asszony ő Ngát ezen hónapnak 18-dikán temetik M. Vásárhelyt. — — *Morvában* *Röfitz* nevű jószágában meghala a' múlt hónapnak 20-dikén, életének pedig 81-dik esztendejében, a' Lovas sereg Vezére Gróf de *Bille* Károly Ur ő Exja.

Pruszsiában egy nem rég költ Királyi rendelés szerint minden fegyver elszedetett a' Parasztaktól, és a' Királyi fegyveres házba vitetett.

Debretzenben Mártz. 3-dikán, éttzaka 1 órakor megint tűz vólt, és egy ház megégett, de ennek indító oka még nem tudatik.

Ugy értjük Bétsben, hogy ama nagy reménységű *Pápai* Tudós Ref. Professor *Marton* Ur, kinél a' Ref. Oskolák, az ötlet és az Oskolákat esmérők itélete szerint, még jobb Tannittoval, és szorgalmatosabb igyekezetű Férfival nem igen dicselkedhetnek, a' Professorságból ki-tétetett. Az ilyen Tudós és Tanításra alkalmas Férfit az *Amérikai Republicából* - is bé kék hozni Hazánkba — nem hogy itt kenyerétől meg-fofszuk.

Emlékezünk, hogy midőn a' múlt Budai 'Synatban arról vólna a' kérdés, hogy a' Ref. Oskolák' Professorai kik alatt légyenek? Némely Papok, nevezetesen a' *Pápai* Superintendens azt kívánták, hogy a' Papok hatalma alatt légyenek. Midőn az e' félékbe 1000 szemmel bíró bölts T. T. *Rát* Mátyás Ur a' Győri Prédikátor azt erőfittené, hogy ezeknek nem a' Papok, hanem a' *Patronátus* — vagy más Világi Felsőség alatt kellenék lenni — mint más Külső Országi Tudós Oskoláknak, hol a' Tudományok leg-szebben virágzanak: erre a' fenn-ementett kellete felett buzgó Superintendens Ur azt felelé: azért-is romlott-el az *Orthodoxia* minden Német Országi Oskolákban, hogy nem a' Papoktól függenek. — Bóldog Isten! Be nevetné ezt *Schlöttzer*, ha fülibe érkeznék *Göttingában*!! Későre lesznek a' mi Oskoláinkban jó Tanítók - is, nem hogy jó Tanulóknak, ha a' leg-érdemesebb Professorainkal-is így bánunk — és tsak a' szároz *Orthodoxiához* ragadott emberek hatalma alá lesznek rekesztve.

Ennek a' Professágból való ki-tételnek okát még
nem tudjuk, azért ezt ez után fogjuk meg-irni —
mert pedig azt merjük mondani, hogy soha a' *Pá-
pa* Réf. Oskola nagyobb kárt nem valhatott, mint
ha ezen tudós Férfitől meg-vált.

A' midőn bődög emlékezetű Fels. néhai Királ-
lyunk' véletlen szomorú halálának hire R. Komá-
romba érkezett volna, az oda való esmeretes Préd.
Tiszt. *Pétzeli* Ur azon első érzékenységgel kapván
pennáját kezébe, e' következő Verseket írta:

Le-irjam-é? — de hogy? — azt a' mély bánatot.
Melly itt minden érző szivet által-hatott
Kedves LEOPOLDUNK' halála' hírére,
Melly sűrűn zokogó jajjal hozzánk ére. — —
Mint a' melly Utazó leg-tisztább időben
Vig danlással ballag a' kies mezőben,
El-rémül, ha az Ég meg-dördül felette,
'S hiv társát a' ménkö le-tsapja mellette;
Ugy hülénk-el, hogy e' nyil minket találá,
Illy váratlan vala jó Atyánk' halála;
Mert nem hallánk semmit betegsége felől,
Most jött az-is, de a' halál-hir jött elől. —
Sok Jobbágyi közzül, kiktől imádtatott,
Hirtelen mint Illyés Menybe ragadtatott. —
Itt hagyta jó Párját, 's a' szépség' remekit,
Feje' fő gyémántit tizennégy Gyermekeit.
Arván több Ország közt hagyta bús Hazánkat,
Mihelyt meg esmertük benne jó Atyánkat. —
Az egyik gyász-felleg még fel se derüle,
Hogy ujja 's nagyobbba amannál merüle —
Eggyik jaj rajtunk hát a' mást ekként éri,
Két nagy mértékkal ránk a' bút az Ur méri:
Alig fejlejténk el áldott JOSEFünket,
Hogy ujj árvaságra juttata bennüket. —
El-vette a' Királyt, a' gyámolt, 's az Atyát,
Ki ugy tarta minket, mint saját magzatját.
Az ész't 's szivet nézte, nem Hit-külömbséget,
E' sok milliók közt szerzett egyet. —

Ujra árván maradt Magyarok sirjatok,
 Mert jó Atyánk dült-ki, tudjátok magatok;
 Jajgalsátok benne Népe' hiv tutorát,
 Te késő Maradék áldjad hideg porát!! —

Oh Te! régtől fogva ^{* * *}Magyarság' szem'-fénnye,
 Isten után bűnkben szívünk' fő reménye
FERENTZ! vedd fel iffjú válladra a' terhet,
 Te rád néz az, 's nálad jobbat nem-is nyerhet.
 Meg-sebhedt lelkünknek orvosló olajja
 Te lehetsz, minden szív 's száj velem ezt vallja. —
 Uralkodj hát, 's bátran hágj Atyád' nyomába,
 'S későre juss az Ur' Paraditsomába!!! —

Pétzeli Josef, R. Prédikátor.

Pest 5-dik Mártz. 1792. — Pannonia' Gyászsza.

Meg-hólt -- -- Köny-tseppekkel ird-le bánatodat,
 Ha nem irhadd, nyögd-ki, bús tollam, kinodat.
 Meg-hólt — A' fájdalom Szivemet szaggattya,
 Futtya minden erem', el-járja, meg-hattya.
 Meg-hólt. — Mint a' Menykő-ütött el-bámúltam!
 Mikor meg-hallottam, tsak hogy ki nem múltam:
 Hogy meg-hólt LEOPOLD!!! Szentséges Nevezet!
 Hogy lehet, hogy hozzád a' halál érkezett?
 Hát oda LEOPOLD? Mért nem múltál még el
 Gonosz Pohár? tellyes vagy keserűséggel.
 Látod, gyászt okoztál egész Európának,
 'S ádtal a' szájába Jajt! Pannóniának.
 A' sok Nemzeteknek Gyámola meg-hala:
 Ki lész már ezeknek Békeiség' Angyala?
 Tsak búvj-el Austria, dugd-el a' Képedet!
 Ha meg nem őrizted illy drága Fejedet!
 Mért nem vóltál köztiünk, kebelünk' szerelme?
 Keblünkben lett vólna éltednek védelme?
 's ime, el-vesztettük! E' Száznak szégyen,
 Hogy innen illy Felség olly hamar ki-mégyen.
Negyvenöt Elztendőt még jól el-sem ére;
 'S már sok Érdemének illy halál lett bére!
 Két elztendeig vólt Királysága után
 Jaj! el-ment LEOPOLD az Élőknek után!

Olly Király! kit minden dolgai ditsértek,
'S minden Népeknek jó Jövendőt ígértek!
Ki Tizennégy igen Nemes Veszsző-szálnak
Vólt Törzsöke, rabja lett ilyen halálnak!
Még pedig Felséges Párja' karja között —
Oh szánlak Tsászárné! — illy Férj ki-költözött!
Ottan fatsarta-ki Nagy Lelkét belölle
Nem tudom melly roszsz szer: így váltunk-meg
tölle!

Ha egy Török Szív-is ezt meg-sirathatta:
Mire fakadjanak Hivei miatta?
Érzem; inkább érzem, mint-sem ki-mondhatom:
Mert már meg némitott keserves bánatom.

Hát ez a' Koronás Fejeknek a' Vége?
Hát ilyen tsiszámló azok' ditsősége?
Oh *Richárd!* be nagyon igazat mondottál,
Mikor a' Királyok' sorsán panaszkodtál!
Ugyvan: némellyik lész az Hadnak prédája,
Másnak Sirja léssen véres nyoszolyája:
Harmadiknak mérges ital a' pohara:
Az üres Korona a' Halál Udvara!

Ott lakik szüntelen ez a' szemfényvesztő,
'S rájok hol egy, hol más nyilakat ereszt ő.
Mennj, Felséges Lélek, békével útadra:
Minden Népek áldást hintnek szent Hamvadra.

Ezentúl Arnyékok felettünk lebegjen,
'S minden gonosztévő előtte rettegjen.
Így Örző-Angyala légy a' Magyaroknak:
Mint eddig Reményje vóltál Te azoknak.
Ha már Felségedtől meg-kellettett válni:
Jóságod' Magvadnak fogjuk meg-hálálni.

Szrógh Sámuel.

Erdélyben minden vallásbéli nevezetesebb Os-
kolákban egy hajdani bölts szokás vala az, hogy
minden esztendőben leg-alább egyszer Magyar nyel-
ven *Komédiát* játszodnának, az a' végre ki-vállasz-
tott Tanuló-ifjak. Ezen játékokat készítették a' ne-
vezetesebb Tanuló Déákok, vagy ha érkezett ma-
ga-is a' Professor, néha versekben, néha szabad
beszéd.

beszédben. Meg-volt ezen bölts szokás a' Magyar Országgi némely R. Katholika Oskolákban-is hajdon — sőt még a' nevendék Papok Veteményes Oskoláiban-is (Seminárium) de mi lett légyen az oka, nem fessegetjük, ezen Oskolai játékok már egy néhány esztendőktől fogva nagyon meg-kezdettenek vala szünni. Már most kedves Anyai nyelvünknek méjj álmából lett fel-ébredésével sok helyeken kezdik ezen bölts szokást megint elé venni, és mind az ifjuságnak, mind nyelvönknek pallérozására fordítani. — Rev. Komáromban, az oda való R. Katholika Oskolák' igazgatója T. P. *Szentmiklosi Aloysius* Ur, az ott lévő Tanuló-ifjuságnak számára mulató helyet állított-fel, mellynek homlokára e' vagon írva: „*Honoribus nobilis publici, Litteraturae Patriae, nec non subsidio pauperum.*“ A' Tanuló-ifjuság ottan ottan szomorú és vig Játékokat jád-zik Deák — de többnyire Magyar nyelven, melly-re, a' bé-gyülekezett halgatók szabad akaratjok szerint szoktanak fizetni, és az ebből gyült pénz a' szegények számára fordittatik. Már az itt lévő Tanuló-ifjuság annyira-is ment az effélék által az Anyai nyelvben, hogy a' született Tót Tanuló-if-jak-is Magyarúl — és Magyar személlyeket játszo-nak. Ha minden nevezetesebb Városainkban 's Oskoláinkban effélék állittatnának-fel — mind az erkölts, mind a' nyelv pallérozására, ki-mondhatatlan hasznos eszközök lennének.

Debretzen Vároisában, a' F. Helytartó Tanáts engedelmeből Könyv-áros bóltot fog fel-állítani Agens és Könyváros *Strohmeyer* Ur.

Külső Országokat illető Tudósítások.

Spanyol Ország. — Azt mondhattuk, és ezt hinni-is tartozunk, hogy az Anyaszentegyház egy olyan hiv szellemese a' maga Völegényének, hogy soha hozzá egészen hűségtelessé nem lehet. Kivált a' menyben diadalmaskodó része ennek éppen nem lehet hűségtelessé. Terhesebb sokkal a' dolga e' földön vitézkedő váloztattaknak. Már ezek gyakran el-esnek. Sőt történik gyakran, hogy az ő láthatatlan kötelességek, a' világi látható kötelességekkel öszve-ütközvén, amannak e' miatt rövidséget kell szenvedni — a' haza hasznáért. — Egy ilyen lelki és láthatatlan kötelességek valamár régen a' Spanyol Püspököknek az, melly szerint ezek, a' jó és rossz között különbséget nem tudó ifjakat-is a' papi életre venni igyekeztek. Ezen szokást a' Spanyol Udvar az Ország jóvával ellenkezőnek lenni tartván, már ez előtt egy néhány esztendőkkel bizonyos esztendőt határozott vólt meg, mellynek el-érése előtt pappá lenni az ifjaknak szabad ne lenne. A' Püspökök tudtanak segíteni a' dolgon. A' melly ifjak nékiek megtetttenek, módot szereztének nékiek ez vagy amaz szomszéd Országba való által menetelre, hogy ott magokat papokká fel-szenteltetvén, onnan már mint papok jöjjenek vissza Spanyol Országba. — — Ezen vissza élés a' Spanyol Királynak fülébe menvén, most újra egy kemény parantsolatot botsátott a' Püspökökhöz, melly által ezen leg-ujjabb módi papi verbuálásnak nemét, vég-képpen el-akarja törölni.

Hogy a' Spanyolok a' Frantzia Constitutiohoz ha tsak valami keveset-is juhászodtanak legyen, megtettzik abból, hogy az ő *Cadixi* ki-kötőhelyekbe közelebbről két Frantzia Nemzeti zászlós hajókat bé evezni, meg-rakódni, és a' hajós katonáknak Nemzeti Kokárdával a' szározra ki-menni meg-engedték.

Azt tartják közönségesen, hogy a' Spanyol Udvar most vagy Szövetségre lépik Angliával, vagy bajosan kerül-e el a' véle való háborut. A' Spanyolok a' Marokkoi Tsászár testvérét segillik a' bátyja ellen: Anglia pedig magát a' Tsászárt az ötse ellen. — — Ez jó alkalmatosság Angliának arra, hogy a' Spanyolokat némü-némü képpen mint egy kényszerittse a' véle való öfzve szövetezésre és kereskedés béli edgyezésre. — A' *Burboniai* Házat Spanyol Országban Anglia, Frantzia Országban pedig tulajdon maga népe ostromollya. *Nápoly*, ezen Háznak harmadik és a' más kettőnél jóval gyengébb ága, az *Ausztriai* Házzal való öfzve-kaptsolódása által, jól érzi lenni magát, 's még eddig azon veszélyekből, mellyek a' Frantzia és Spanyol ágot fenyegetik, semmit sem tud. A' Szeretet kötötte ezen két Házakat u. m. az *Ausztriai* és *Nápolyi* Udvarokat öfzve; az erő és böltsétség örökké fogják őket oltalmazni.

Ezen *Ausztriai* 's *Nápolyi* vér és atyafiság által örökre megkötött barátságna dicsőítésére egy igen pompás farsangi Innepet szentelt a' *Nápolyi* Nemeség a' múlt farsangi egyik alkalmatossággal: — Az egész innepi tzerimonia az *Ausztriai* és *Burboni* Ház *Geniusait* képzelte a' nézőkkel. Előbbször egy nagy Magyar Tábork Sántz-ásó gyalogjai, az után 40 Húszár katonák jelentenek-meg, a' legszébb Magyar iz-érzés szerint való öltözetben, gazdagon és pompáson, mind két rész, hozzá illő musikával. A' Húszárok előtt p. o. 4 Trombitások trombitáltak. Az után jött egy 8 lovas, olaj-ág koszorus. és ezen két Királyi Házaknak szerentsés egyesülését példázló drága Királyi szekér. Felyülről a' vér és barátság által esett kettős egyesülésnek oltalmazó *Geniusi* szemléltettek. — — Ezek hordozták a' Halhatatlanságnak előttök álló oltárán, a' vérségnek és barátságna jelentő képeit. Az örökkévalóság ezeknek megkoronázására készen áll vala. A' Geniusoknak lábaik alatt az Egyenetlenség, Háború, és Irigység szemléltetettek. Egy kevéssé fellyebb egybe folytanak a' *Duna* és *Sebet* vizei,

vizei, hogy ezeknek egybe-elegyedése által-is, a két Királyi Házaknak szerentsés egyesülése képzel-tetődjék. A két vizeknek árkából egy nagy számú mu'sikás sereg jött elő; és ezen történeten való örömét vidám nóták által-jelentette. Leg-elöll állott a nemes tselekedeteket ki-trombitáló *Hir* (*Fama*); ki egyik kezében trombitáját, a másikban pedig a jelen-való Triumphusra illő énekeket tartotta. A szekér előtt mentenek 4 Nemzeti Deputátusok. A le-irt bé-menő tzerimoniát ismét egy osztály Magyar Sereg rekesztette-bé.

Ezen tzerimonia künn esett a nép előtt. Estére az egész *Nápoly* Váro'sában ki-hirefittetett vala, hogy a le-irt tzerimoniás sereg a Királyi Teá-tromon egy tántzot fogna mutatni, melly hasonló képpen a jelen való örömet fogná ki-ábrázolni. Ezen hirre le-irhatatlan fokban gyűltenek öszve a Teátromba. — Ekkor a tzerimonia így folyt.

Egy kedves Simphonia után öszve foglalván magát a katonák muzsikus serege a Chorus-béli muzsikussal, hirtelen egy mars nótának kezdetére meg-jelentenek a felyebb említett két Magyar Sergek és a Nemzet 4 Deputátusai. Ezek a Királyi Lozsi felé közelitvén, itt egy Sátor veretett-fel, melly mellé Strázsa katonák rendeltettek. A több része a katonáknak azonban tsomokra öszolván, vigadott, és a Húszároknak egy része Magyar tántzba kerekedett. Egyszer bé-jönek az Egyenetlenség, Had és Irigység. Ezek magokat a katonák közzé elegyítettik, és az addig való barátság-nak fel-zavarázására igyekeznek. Azonban érkeznek a fényes felhőkön a menyei lelkek, és a leg-szebb muzsikának hangjai között tsendesítették-le az egyenetlenséget. Egy parantsolatjokra oda lettek a Furiák: magok pedig a *Geniusok* a Királyi Lozsi elejébe lebegve közelitvén, a Királynak egy Borostyán koszorut, a Királynénak pedig egy bokretát nyujottanak, E mind kettő selyem matériából vala készülve, és az innepet jádzo Nemesek által készítettett versek valának rajta. *A Geniusok*

innen a' Magyar sereg felé indulván, ezek előtt az *Austria* és *Nápoly* Tzimereit kezeikből el-ejtették, mellyeket a' Nemzet 4 Deputatusi fel-vévén, a' Király azonban a' Geniusokra vetette szemeit, és intett nékik, hogy amazokat, u. m. a' Deputatusokat úgy nezzék, mint a' Magyar, és Napolyi Nemzet békelességét oltalmazó Angyalokat. A' Geniusok a' történeten el-bámult katonákat félbe szakadt vigadozásoknak folytatására ösztönözték. Az után mind közönségesen öszve vévén magokat, az Ausztriai és Burboni Házhoz való tiszteletre és örökös szeretetre meg-esküdtének. Végre a' tántz ismét el-kezdődött, melly igen mesterséges volt. Ezen neveknek *Ferdinánd*, *Károlina*, *Austria Bourbon* első betűi, a' tántzolók által igen gyönyörűségesen és mesterségesen ki-formáltatva gyakran láttzottanak. A' Húszárok-is ki-vont kardjok által külömb-külob-féle figurákat tsináltak. Végre az egész tántzó Sereg egy igen sokat ábrázoló képet formálván magából, nagy tapsolások és öröm kiáltások között a' játéknak vége leve.

A' Frantzia Nemzet egy Dekretomot irt a' ki vándorlott Frantziák ellen, mellyet már a' Király is meg-erősített, és a' mellynek summája az: — „ hogy a' ki-vándorlottaknak jószágai a' Nemzet, számára az *Adminisztráns* Testnek (Commissionak) adassanak által 's a' t. “

A' *Hollandusok* erre az esztendőre-is ki-hirdették a' magok szokott Penitentzia tartásokat, és ennek tartását az idén 14 napokra rendelték. Az e' végre a' nép között közönségesé tétetett hirdető Levélben az áhítatosságnak leg-jobban lehető felgerjesztésére a' máj világnak romlott meg-világosodásából származó veszedelmek irattattak-le.

Ötödik és utolsó Elmélkedés Magyar Ország' Koronájáról.

Ne távozzunk el messze a' mi Szentséges Koronánktól, jer Atyámfiai nézzük körül még továbbá is azt gondos figyelmetességgel: bizonynyal ő maga téfzen önnön magáról leg-hitelesebb tanubizonyságot; tsalhatatlan jelekből ki nyilatkoztatta a' maga eredetének valóságos idejét. Minthogy tudnillik *Ducás Mihály* Görög Tsászárnak, és ennek Fijának az *Iffju Constantinus Porphyrogenitus* Imperatornak, és *Második Geyza* Magyar Királyunknak valóságos Képeit és Neveit szemlélteti magán: ezzel nyilván-ságosan értésünkre adta azt minékünk, hogy azon egy időben edgyütt élt három uralkodó Fejedelmeknek idejekben kézfittetett vólt az a' Napkeleti Birodalomban. Ha ugyan is ujjabb vizsgálódásra veszsük még egyszer e' tekintetben ezt a' fenn-forgó dolgot; és valóba gondos szemekkel Szent Koronánkra réá tekintünk: azontúl egyszeribe mindgyárt szemünkbe tűnhetik, és egy meg tekintéssel nyilván által-látháttjuk; hogy a' melly tziimeresen a' mi Idvezitő Urunk *Jésus Kristus*nak ditső Képe szemléltetik előlről szemközt a' Koronánknak homlokán: szintén olly tziimeresen vagyon *Ducás Mihály* Tsászárnak-is a' Képe ellenben gondolván hátulról a' tarkójánál le-festve. Láttjuk ugyan is előlről a' *Jésus Kristus*i Királyi Székiben ülven egy egész póltzal fellyebb emeltetvén helyheztetve lenni; és Királyi thronusának szintén alsó 'sámollyánál egy egész grádittsal alább balról a' *Gábriel* Arkangyalnak, jobbról pedig *Mihály* Arkangyalnak, és ezek után azon alatonabb sorban mind két oldalról a' több Szenteknek, Sz. *Demeter*nek, Sz. *György*nek, Sz. *Kosmának*, és Sz. *Domján*nak Képeit izemléltetni, annak világos ki-ábrázolására: hogy a' *Jésus Kristus* olly mindenek felett fel magasztaltatott menyeyi Felség, ki még az Arkangyaloknál, a' Szenteknél,

teknél, és minden mennyei Karoknál fellyebb való; és ezek mindnyájan az ő thronusának 'sámolya körül szakadhatatlanul udvarolnak. Hasonlóképpen ha már meg-tekintjük a' Koronánknak hátulsó részét-is azon gondossággal, ott találunk három uralkodó Fejedelmeket egymás mellett sorjában, *Ducás Mihályt*, *Constantinus Porphyrogenitust*, és *Geyzát*; a' hol is jobb kézről *Constantinus*, bal felől pedig *Geyza* foglaltanak magoknak helyet: de már *Ducás Mihály* mint akkori uralkodó Görög Imperátor ezek között középbén hasonlóul egy egész pöltzal fellyebb emeltetett helyen Tsászári thronusában egész *Majestással* 's méltósággal el-fel helyezettnek lenni szemléltetik, nyilvánoságos jeléül, hogy ő volna az, és nem más, a' ki akkor a' Napkeleti birodalomban felségesen uralkodnék, midőn ez a' Korona készítették. Es így ezen mostan le ír két rendbéli tziemes ki ábrázolásokkal mind a' *Kristusnak* mennyei Királysága előttül: mind pedig edgy. szersmind *Ducás Mihálynak*, a' Görög birodalomban való földi uralkodása kátulról a' Koronán, mint egy tükörben, világoson elől adattatnak.

Nagyobb világosításnak okáért ide járul az-is még itt másodszor, így lévén Koronánkra *Ducás Mihálynak* Képe mellé annak egész titulusa fel metzetve: *Μιχαήλ ὁ Δεσπας ἐν Χριστῷ πιστὸς βασιλεὺς Ρωμαίων*. *Ducás Mihály Rómaiaknak a' Kristusban hűséges Királlya*, vagy *Imperatora*: ezzel a' szóllásnak formájával, hogy 'εν Χριστῷ a' *Kristusban* mondatik *Romaiak hűséges Királlyának* lenni, azzal nyilván az adatik elől, hogy *Ducás Mihály* akkor életben lévő uralkodó Tsászár volt, midőn ez a' Korona készítettett; Mert valamint nállunk a' Napnyugoti Országokban ez vagy amaz uralkodó Fejedelmek, ezen szóllásnak formája szerint *Dei gratia*, *clementia*, *Istennek kegyelmességéből*, *Királyoknak*, vagy *Tsászároknak* lenni mondattatnak az örök emlékezetre tartozó Irásoknak Elein, akkor az alatt az életben lévőek értettetnek mindenkor: a' szerint volt a' Görög birodalomban is a' dolog, hogy midőn

ez vagy amaz a' *Kristusban* mondatott *Romaiaknak* hűséges *Királyának* lenni, annak akkor szükségesképpen életben kellett lenni.

De mivel érdemelhette azt a' mi *Geyzánk*, hogy *Ducás* mellé olly közel helyezettetnék a' *Koronának* alsó karimáján? Ő *Ducás Mihálynak* eleitől fogva jó akarója, sőt jó barátja volt; nevezetesen midőn *Salamon Király* a' *Görög* birodalmat háborgatta 's pusztította, vele különös szövetségre lépett: sőt annyira megkedvelte *Geyza* a' *Görögök*' barátságát, hogy még *Görög Fő* nemzetből származott *Synadene* nevű Leányt hozott *Constantinápolyból* magának feleségül, a' kivél szótén haláláig is élt: Mint jó barátját, mint hűséges szövetségesét a' *Tsászári Udvar* annyira megtisztelte, hogy még az *Imperátorok* után mingyárt legfőbb, 's legelsőbb méltósággal, felséges *Despotesi* titulussal is megajándékozta, a' mint ezt a' képe mellett fellyül lévő irás ekképpen bizonyítja: Γεοβίτζα Δεσπότης πιστός Κεράλης Τσεκίας, az az; *Geobitz* (*Geyza*) hűséges *Despotes Turciának* (*Magyar Országának*) *Királya*. Nem tsuda hát, hogy *Geyza Királyunknak* olly tiszteletes hely adatott a' *Görögöktől* *Szent Koronánkon*.

Ducás Mihálynak jobb keze felől pedig, a' mint mondánk, alacsonyabb helyen *Constantinus Porphyrogenitusnak* a' képe vagyon illy körülötte való irással: Κωνσταντίνος βασιλεύς Ρωμαίων ὁ Πορφυρογένιτος, az az: *Constantinus Porphyrogenitus Romaiaknak Királya*, vagy *Imperátora*. Hogy pedig ezen a' *Constantinus Porphyrogenituson* ellene mondhatatlanul *Ducás Mihálynak* a' Fija, az Ifjú *Constantinus Porphyrogenitus* értelsék: nyilvánságosan ki teltzik *Pselus Mihálynak*, az *Atya*' *Præceptorának* és *Udvari Fő tanácsosának* abból az *Orvos Könyvéből*, a' mellyet *Constantinus Porphyrogenitusnak* mint tanítványának dedicált, 's ajánlott, illy *Görög* homlok-irással: Ιατρικόν πρὸς Κωνσταντίνον τὸν Πορφυρογέννητον. *Medicinale ad Constantinum Porphyrogenaetam*, az az: *Orvosi tudomány*, mellyet *Constantinus Por-*

phyrogenitusnak ajánl *Psellus Mihály* ebben minden féle nyavallyák le-iratnak, és orvosoltatnak. Egész képtelenség volna csak gondolni-is, hogy *Psellus* ezt az Orvosi Könyvét *Constantinus Porphyrogenitusnak*, a' *Leo Sapiens'* Fijának ajánotta volna, ki az előtt közel más-fél száz elztendővel élt; vagy amaz nevezetes *Constantinusnak*, a' ki *Basiliussal* edgyütt uralkodott, avagy pedig *Constantinus Monomachusnak*; mert ezek is jó darab idővel éltenek annak fe-lőtte, és sohol is semmi féle Iróknál *Porphyrogenitusoknak* edgy-átaljában nem neveztetnek.

Voltanak ugyan a' *Ducások'* Familiájából három *Constantinus* nevű *Tsászárok*, kik mind közel egymás után egy idő tájban éltenek, és uralkodtanak: az első *Constantinus Ducás*, *Mihálynak* az Attya; második volt a' *Mihálynak* testvér *Öttse*; harmadik a' *Mihály'* Fija, a' szóban fenn forgó *Constantinus Porphyrogenitus*: de amaz kettő közzül edgyik sem mondathatik *Porphyrogenitusnak*. Mert az öreg *Constantinus Ducás* lévén a' leg-első, ki a' maga Familiájából *Tsászárságra* emeltetett; a' Fija is *Constantinus* még *Tsászársága* előtt született: és így edgyik-is a' *Tsászárnéknak* szülésekre rendeltetett *Porphyr* nevezetű *Szülő-palotájában* nem születethetett, hogy *Porphyrogenitusi* nevet viselhetett volna, akár mellyik is *Constantinuson*, a' *Ducás Mihály'* Fiján kívül, a' kit *Eudocia* a' meg nevezett *Porphyr* szülő szobában hozott e' világra; a' honnat ő azontúl *Porphyrogenitusnak* kezdett hivattatni, az egész *Birodalomban* is az alatt a' Név alatt kiáltatott ki *Imperátornak* még kisdéd korában.

De vallyon nem nagy képtelenség volna-é még csak gondolni is, hogy a' *Koronánkon* lévő *Constantinus Porphyrogenituson* akár edgyik, akár másik *Constantinus* értettelsék, a' ki *Ducás* előtt élt? hiszem nagy betstelenség lett volna *Ducás Imperátor-nak* lába' 'sámolyához olly' alacsonyyságba helyheztetni akár mellyiket is, kivált *Constantinust*, a' *Leo Sapiensnek* Fiját, a' ki melly sok drága munkákat írt: meg-gondolván még azt is azon kívül, hogy

hogy azok is mind egyenlő Tsászári *majestással* uralkodtanak. Ez okáért a' Ducás Mihály' Tsászári Székinek lába' sármolyánál talpon udvarló Constantinus Porphyrogenituson nem egyéb, hanem a' Tsászárnak a' neveletlen Fija, az úgy nevezett *Iffjú Constantinus Porphyrogenitus* értettetik.

Ide fog az-is méltán tartozni, hogy a' fellyebb említett *Psellus Mihály* ki lett legyen, két vagy három szóval rólia emlékezetet tegyünk. Constantinápolyban régi nevezetes törökös Familiából vévén eredetét, annyira ment a' tiszteletes tudományoknak tanulásában, hogy e' mái napiglan élt minden Tudósoktól példa nélkül szélesen ki terjedő és éles elméjü bőlts Férjfiúnak lenni közönségesen tartatik, a' ki minden ki-gondolható tudományokhoz egyaránt értett, minthogy még az időben, mint mai napon, a' Tudományok ama' négy nevezetes *Facultásokra* nem valának fel-olztatva: az tartatott akkor igazán Tudósnak lenni, a' ki mind a' négy *Facultásokban*, és minden ágazataiban egyaránt jártos költös lehetett: ekképpen hogy *Psellus*-is nagy *Theologus*, nagy *Philosophus*, nagy *Medicus*, nagy *Jurisperitus* egyaránt vólt legyen, minden readbéli számtalan sok tudós Munkái bizonyítják, a' melyeket *Vossius*, *Cave*, de kivált *Allatius* hofszas rendel elől-izámlálnak; és már vagy nyomtatásban ki adattattanak, vagy pedig még csak kéz-írásban Európának fő Könyvtárházaiban szélllyel imitt 's amott hevernek.

Jó idején ez a' tsuda nagy tudományú Ember a' Tsászároknak Udvaraiba bé avatkozván, *Constantinus Ducás* Tsászár ötet a' Fijának *Ducás Mihálynak* tanító Mesterévé, Praeceptorává tette, a' kinél annyira bé szinlette magát, hogy ő annak titkos tanácsosa is lévén, idővel még Mostoha Attyát is *Diogenes Romanust* a' Tsászárságból annak tanács' adása szerint le vetkeztette; az édes Annyát pedig *Eudociát* Klasztromba záratta; magát pedig Ducás Mihályt az Attyának testamentoma szerint, azoknak helyébe a' Tsászári Székbe ültette: egy szóval

szóval mondván, Ducás Mihálynak uralkodásában mind keze, mind lába, szeme, füle, szája, sőt többnyire esze-is csak Psellus vólt. Minthogy azért Psellus nélkül az Imperátor leg kisebbet is alig tselekedhetett: ezek szerint nyilván a' Koronánknak eszközlő Mestere is Psellus Mihály vólt; mint a' ki az azon lévő drága Kövekről-is egész Könyvet irt, ilyen titulus alatt: *Nomenclator gemmarum, quae in usu sunt, et earum usu in Medicinis.* A' drága Kövekről, és azoknak orvosi hasznairól. Görögből Deákra *Ancantherus* Orvos fordítván, *Otthomarus* ki nyomtatta 1594. 8. Ezen Könyvéből Psellusnak nyilván ki tették, hogy ő nagy *Juvelier*, drága kövekkel bábó tudós Mester is vólt: azért el-lehet mondani, hogy azokat a' Koronánkon lévő számos drága, rész szerint *Rubin*, rész szerint *Safir* köveket, és még számosabb *Orientalis* gyöngyöket talám Psellusnak újjai rakták oda olly' mesterségesen; annyi-val-is inkább lehet így gondolkodnunk, hogy hasonlóúl más két Könyveket is irt a' Köveknak mindenféle neveiről, és minémüségeiről; *Mausacus* Jakob Görögből Deákra fordítva mind a' két nyelven ki adta *Tolosában*. 1615. 8. sőt még az *Alchimiáról* is irt *περι Χρυσοποιίας*, Az Arany tsinálásnak mesterségéről vóló *Tractát*, Görög és Deák nyelven ki nyomtatódva *Páduában*. 1572. 8. Az Egek' vizsgálásáról, tsillagok' forgásáról, *Dioptricáról*, *Catoptricáról*, és egyéb mélységes tudományiról, és *oraculumiról* a' *Kaldeusoknak*, egész Könyveket szerzett vólt.

A' fellyebb említett Orvos Könyvén kívül irt Psellus még más Orvosi Könyveket is, ugy mint: 1.) *De victus ratione, deque facultatibus, et succi qualitate alimentorum Libri duo.* *Valla György'* fordításából. *Venet.* 1498. fol. *Colon.* 1526. 8. és *Basil.* 1557. 8. *Constantinus* Ducás Császárnak vágyon ajánlva. 2.) *Συνταγμα περι Τροφῶν δυνάμεων.* *Syntagma de alimentorum viribus.* Az Eledeleknek hasznairól. *Basil.* 1538. 8. 3.) *περι Ποσάγρας.* A'
láb

láb-köszvényről *Páris. 1558.* 4.) *Περὶ Σφυγμῶν.*
De Pulsibus. *A' Pulzusokról.* 5.) *Ἀποσημείωσις*
πυρεττώων. *Notationem de Febricitibus.* *A' Hideg-*
lelősöknek változó állapottyokról. Itt még *Galénus-*
ra, Dioscoridesre, és Hippocratesre is különös Ma-
gyarázatok, sőt több efféléket is. Itt ezek egye-
dül csak azért számláltak elől, hogy *Psellus Mi-*
hály Orvos Doktor lévén, nem tsuda annakokáért,
hogy *Kosma, és Domján* nevű két *Martyr Szentek*
Koronánknak oldalára fel-helyheztettenek, mint a'
kik eleitől fogva az *Orvosló Domoroknak, és Pa-*
tikáriusoknak *Pátronusinak, 's Pártfogóinak* e' mái
napiglan tartattatnak: annyival-is inkább hihető
dolognak láthatik ez előttük, mivelhogy vala-
mint a' *Tsászár Ducás Mihály* is *Psellusnak* a' *Præ-*
ceptorának, és Tanácsosának minden Munkáit nagy
maga' meg-elégedésével el-fogadta, és azokat szün-
telenen olvasta, ugy szintén *Orvosi* Irásait nagyra
betsülte, és az *Orvosokat* is kedvellette, sőt *Koro-*
nánkon is *Kosmás, és Damianus* *Orvosoknak* képek-
ben tisztelni kívánta.

Bátor Psellus a' *Törvényekhez* különösön értő
nagy tudós ember lett légyen-is; a' mint a' több
Törvényes Könyvei közt magának *Ducás Mihály*
Imperátornak számára készített *Συνοψις τῶν νόμων ἢ*
παλιτικών, *A' Törvényeknek és Polgári rendtartások-*
nak Summája nevű *Könyve* bizonyítja, mellyet *Bos-*
quet Ferentz *Deákra* által-fordítva két nyelven ki-
adott. *Páris. 1632. 8.* de ez az olly' hires *Constán-*
tzinápolyi hajdoni *Jurista* és *Statista,* a' mint *Lon-*
donban Pitt, Berlinben Hertzberg mostanában kor-
mányoztak a' *Világ'* állapottyát, még sem bóldo-
gíhatta mindenkor tanács-adásival a' maga *Feje-*
delmét: Mert midőn végtére ollyatén dolgokat kez-
dett volna *Tsászáriának* fülébe sugallani, mellyen
nem csak az *Ország*nak *Fő-fő Rendei* meg-botrán-
koztanak; de kivált *Nicephorus Botaniates,* a' *Fő*
Hadi Vezére annyira meg bolzszonkodott, hogy
Ducás Mihályt *Tsászári méltóságától* meg-fosztot-
ta; *Psellusnak* haját pedig el-borotváltatván, *Barát*
runába öltöztette, és érdeme szerint *Klástromba* zá-
ratta, mintegy *πολυπραγματευτής polypragmateutes*

embert, a' ki minden fazékban kalán vólt; azért énekel a Poëta ekképpen:

— *Et fuge ceu pestem τὴν πολυπραγμοσύνην. (te. polypragmosynen.)*

Azért hogy Ducás többnyire mindenekben Psellus tanátsával élt, innét ama fetsegő Görög Iró Zonarás Historiájának XVIII dik Könyvének XV-dik, és XVI-dik Szakaszában rutul betsteleniti mind Ducást, mind Psellust: hogy Ez amaszt csak a' Grammaticában, Rhetoricában, Poësisban, Philosophiában, Historiában, és egyéb alaton tudományokban gyakorlotta, a' honnét osztán Ducás a' Birodalomnak igazgatására tellyeséggel alkalmatlanná tétetett vólna, és csak egy hazontalan ember lett vólna. De ez merő azon *calumnia*, szemtelen hamis vád. Éppen ellenkezőt mond rólla Anna Comnena Alexiássának V-dik Könyvében; és több Historicusok, a' kik közelebbről esmérték Ducás Mihályt: sőt Leo Allatius, Görög Orvos Doktor, nem csak azt állítja, hogy Könyveket is irt vólna Michaël Ephesusnak nevezete alatt; hanem minden nékie ajánlott számtalan Könyveket nagy kedveléssel fogadott el, és azoknak olvasásában magát szakadhatatlanúl gyakorlotta. Ezokáért említett Allatius nagy belső maga meg-indulásából Zonarásnak ez hamis vádjára illyetén szókra fakadott ki: *Vagyon-é olly ártatlan és kegyes életü ember, kivált ha szerentsétlenségbe találánd esni, hogy a' rágalmazó nyelveket el-kerülhesse? Vagyon-é olly ditséretre méltó dolog, mellyet az álnok szívü emberek ne kárhoztatnának? Imé mikor a' Napkeleti Birodalom hanyatló félben kezdene lenni, abban a' tudományok meg szünnének virágzani: akkor ez a' Császár maga példájával azokat éllesztgeti, apolgattya; és azokban találja-fel minden ditséretét és ditsőségét, hogy így jó-akaróihoz nyájas barátságát, a' szükölködökhöz irgalmasságát, mindenekhez pedig az által kegyelmes-ségét meg-mutathatná.*

Ducás Mihály betsületinek fenn-tartása végett illő-
lészen meg-tudnunk, mely rozsz nyelvű 's mér-
ges pennájú Historicus lett légyen ez a' XII-dik szá-
zadban élt Basilita Görög Barát, *Zonarás*, a' ki
még a' maga tulajdon Nemzetét, 's Hazafiat is Irá-
siban kiméllés nélkül sok helyeken rútol motskol-
lya; a' tisztes Papi rendet *Simonidával*, szentség-tö-
réssel vádollya; nem tsak a' Napnyugoti, de kivált
a' Napkeleti Görög Tsászárokat is *tyrannissal*, ke-
gvetlen uralkodással betsteleniti el-annyira, hogy
XIII-dik Könyvének III-dik Szakaszában azokat *Kó-
borlóknak* kiáltozza lenni, kik a' Báránykáknak hú-
sával hizlalják magokat, velejeket ki-szopják. Er-
re nézve *Casaubonus* ezt a' tsátsogó *Zonarást Legi-
timae Historiae dehonestamentum*, a' valóságos igaz
Historia' Motskának lenni méltán nevezi.

Ezeket pedig utollyára tsak azért hozánk itt
előll, hogy midőn szentséges Koronánknak szemlé-
lésére valaha alkalmatosságunk lejénd, avagy tsak
a' rajzolt és festett Képét láttyuk is: mind-annyi-
szor jusson eszünkbe, hogy a' Tudományoknak mely
hűséges terjesztője, a' Tudósoknak kegyes Pártfo-
gója, táplálója, egyszersmind melly nagy áhitatos-
ságú, Istenfélő, és melly nagy ember'szerető Fel-
séges Görög *Monárcha* vólt az, a' kinek Fejében
tündöklött leg-először-is ez a' mi szentséges Koro-
nánk. — Hogy pedig a' szent Szűznek Képe Ko-
ronánkon nem találtatik, arról itt bővebben szolla-
ni egyéb rendes foglalatosságink miatt már most
nem érkezőnk. — Debretzenben, Böjt-elő Havá-
nak 28-dik Napján. 1792. — W. I. O. D.

Jelentő Levelek. Reichstiftbauban Febr. 27-dikén, 1792. A' Hertzegi Igazgató Kantzellária által.

Először. — Egy ilyen nevű ide való Uraság-embere: — *Niklas Kaufman von Bezenweiler*, feleségestől és gyermekestől ez előtt 35 esztendővel, a' mint mondják, magát Magyar Országra vette. Mivel a' nevezett *Kaufman Miklosra* mostanában itt egy 71 forint 18 krajtzár és 6 pénzekből álló örökség szállott, az ő hol létét, életét és halálát pedig nem tudja senki: ő tehát, vagy pedig az ő Törvény szerint való örökössei ezen jelentés által végső képpen meg-hivattatnak, hogy a' nevezett örökséget az ide való Hertzegi Igazgató Széktől 6 hónapok alatt, akár személyesen, akár pedig megbizott emberek által, kezekhez vegyék. Külömben pedig a' nevezett Summa az itt lévő közelebb való örökösöknek, szokott *Cautió* mellett által fog adattatni.

Másodszor. — Ugyan tsak egy ide való Uraság emberére *Kappelből*, *Humler Antalra*, ki egy néhány esztendővel ez előtt Magyar Országra ment lakni, és az olta lakhelye nem tudatik, meg holt atyáról 50 forintok szállottanak örökség-képpen. Néki magának, vagy pedig házofsága-béli örökösseinek 6 hónapok engedtetnek vég-képpen, mellyek alatt, vagy magok személyesen, vagy megbizottyaik által az ide való Hertzegi Igazgató Szék előtt meg-jelenvén, nevezett örökségeket által vehetik: külömben pedig ha ki-tanálnának azon túl maradni, a' Testamentomban lévő más meg-nevezettnek fog az, *Cautió* mellett ki-adattatni.